

Valtioneuvoston selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista

Eduskuntakuuleminen 20.10.2021

Anu Castaneda
Tutkimuspäällikkö, THL
Psykologian dosentti, Helsingin yliopisto

@anu_castaneda

www.thl.fi/monet

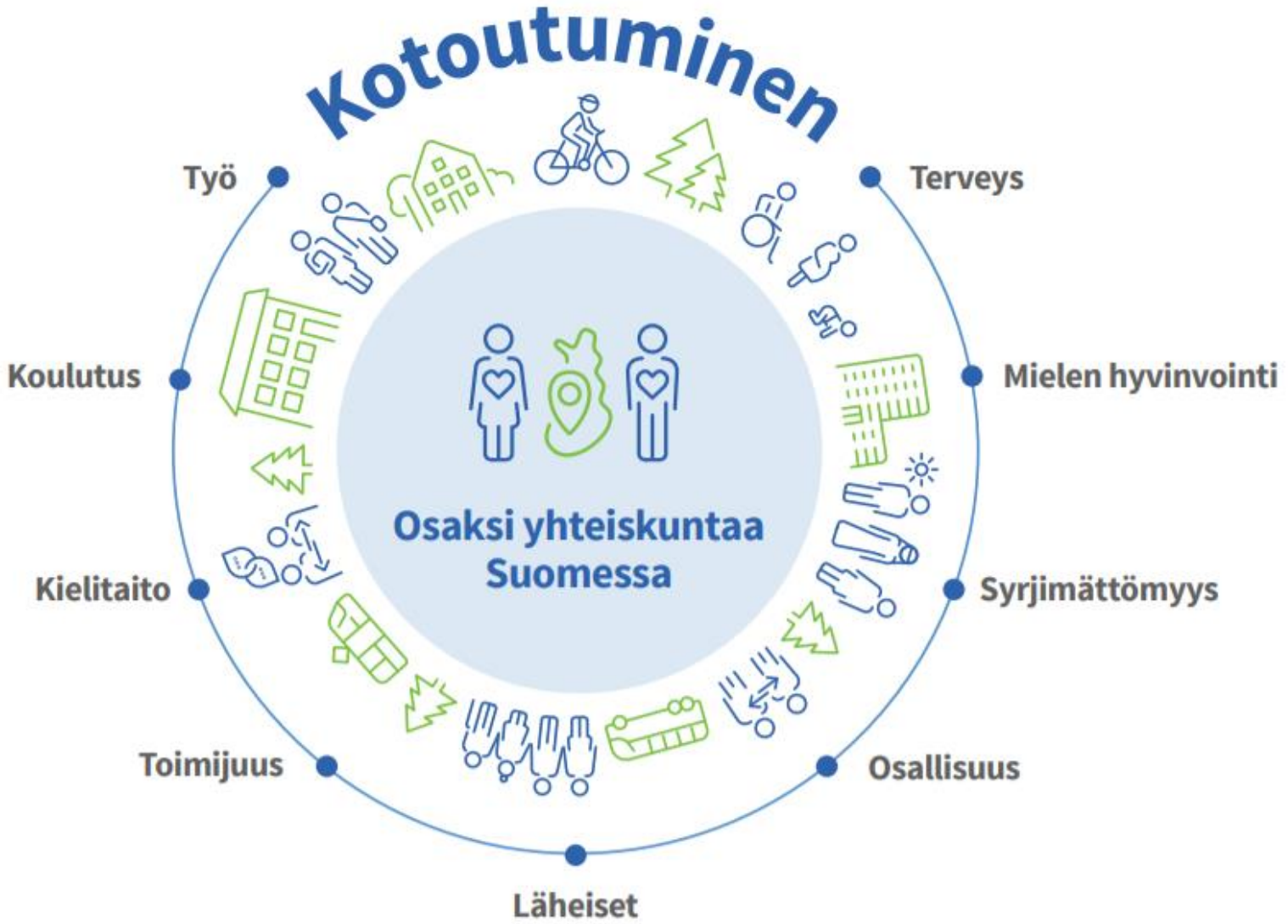

Kotoutumisen edistäminen on kaikkien asia

Terveyden ja hyvinvoinnin tukeminen edistää kotoutumista; kotoutumisen tukeminen edistää terveyttä ja hyvinvointia

Sosiaalinen hyvinvointi, kotoutuminen ja terveys sekä näiden väliset yhteydet Suomen ulkomailla syntyneessä väestössä

Anu Castaneda & Hannamaria Kuusio

Syntyperään liittyvien terveys- ja hyvinvointierojen sekä niiden taustalla vaikuttavien mekanismien tutkiminen on tärkeää, sillä ne kuvaavat yhteiskunnan kerroksisuutta ja erityisissä tarpeissa olevia väestöryhmiä. Tässä tutkimuksessa selvitettiin neljän sosiaalisen hyvinvoinnin, neljän kotoutumisen ja neljän terveyteen liittyvän indikaattorin esiintyvyyksiä sekä sosiaalisen hyvinvoinnin yhteyksiä yhtäältä kotoutumista ja toisaalta terveyttä kuvaaviin indikaattoreihin. Tutkimus pohjautuu koko Manner-Suomen kattavaan, vuosina 2018–2019 kerättyyn Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimuksen (FinMonik) aineistoon (n=12 877; vastausaktiivisuus 53 %). Väestötutkimusaineisto kerättiin sähköisellä lomakkeella ja tiedonkeruuta täydennettiin paperilomakkeella ja puhelinhaastatteluilla. Erilaisilla indikaattoreilla mitattu korkea sosiaalinen hyvinvointi (harvemmin yksinäisyyttä, useammin osallistumista vapaa-ajan toimintaan, useita hyviä ystäviä, tyytyväisyyttä ihmissuhteisiin) oli systemaattisesti yhteydessä erilaisilla indikaattoreilla mitattuun hyvään kotoutumiseen (suomen tai ruotsin kuuluvaisuuden kokemukseen). Samoin korkea sosiaalinen hyvinvointi o kaattoreihin (hyväksi koettuun terveyteen, työkykyisyyteen, harvinaisem ten pohjalta voidaan siis arvioida, että tukemalla ulkomaalaistaustaisen v kuttaa myös heidän kotoutumiseensa ja terveyteensä sekä päinvastoin.

Johdanto

Syntyperään liittyvien terveys- ja hyvinvointierojen sekä niiden taustalla vaikuttavien mekanismien tahmottaminen on tärkeää, sillä ne kuvastavat eri väestöryhmiin kuuluvien erilaisia mahdollisuuksia terveyteen ja hyvinvointiin ja paljastavat yhteiskunnan kerroksisuutta, hierarkioita ja erityisissä tarpeissa olevia väestöryhmiä. Terveys- ja hyvinvointierojen tarkastelu ja toistuvasti tapahtuva seuranta osoittavat myös kohtia, joiden tietopohjaiseen kehittämiseen olisi syytä kohdistaa voimavaroja.

Viimeksi kuluneiden muutaman vuoden aikana on tuotettu valtavasti uutta tietoa Suomen ulkomaista syntyperää olevan väestön terveydestä ja hyvinvoinnista. Toistaiseksi laajimmat väestötutkimukset ovat olleet vuonna 2010–2012 toteutettu Maahanmuuttajien terveys- ja hyvinvointitutkimus (Maamu), jossa tutkittiin venäläis-, somalialais- ja kurditaustaista aikuisväestöä Suomessa (Castaneda et al. 2012; 2018), ja vuonna 2014–2015 toteutet-

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

www.thl.fi/monet

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella

Ajankohtaiset masennus- ja ahdistuneisuusoireet (7vrk)

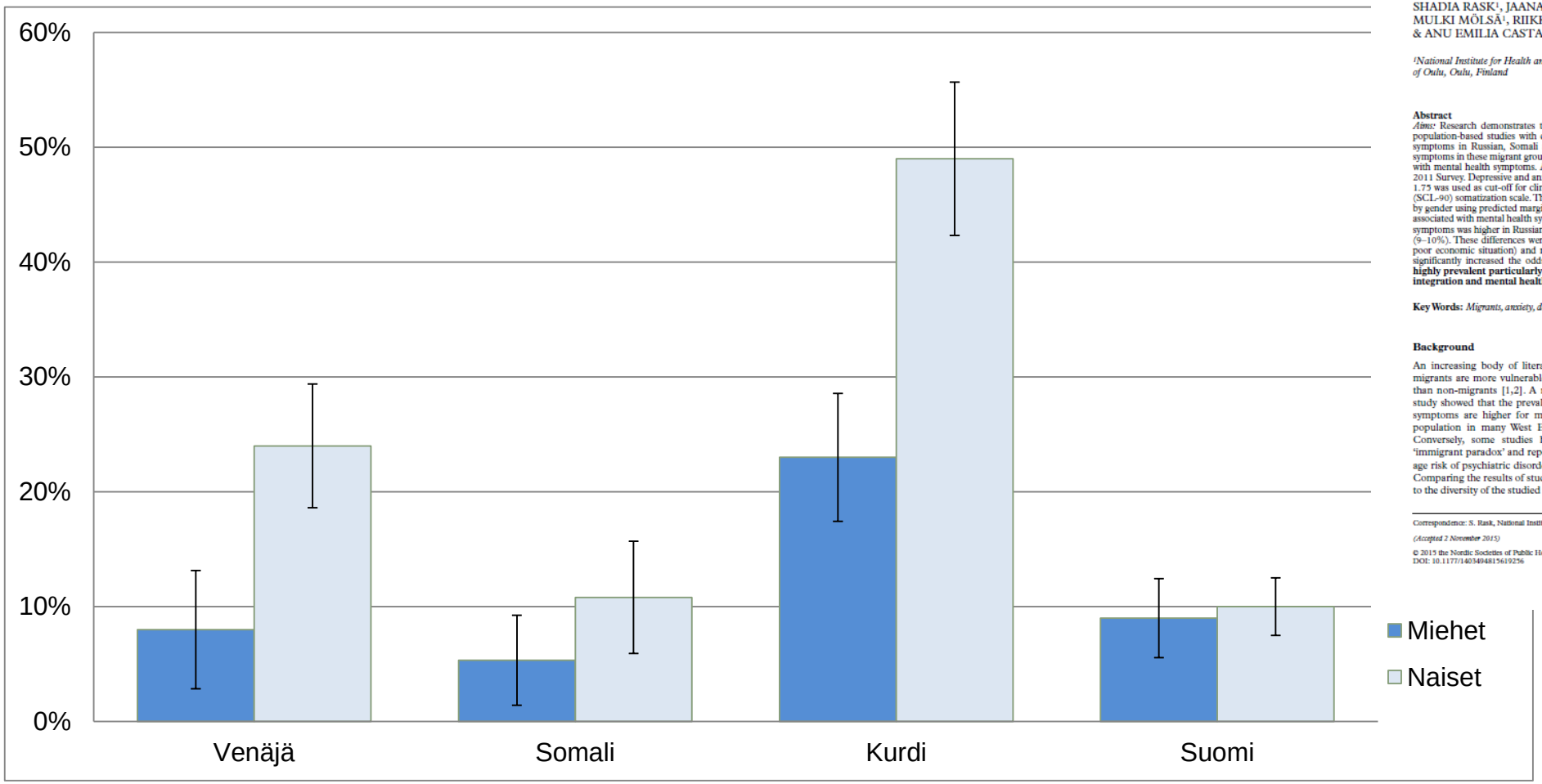

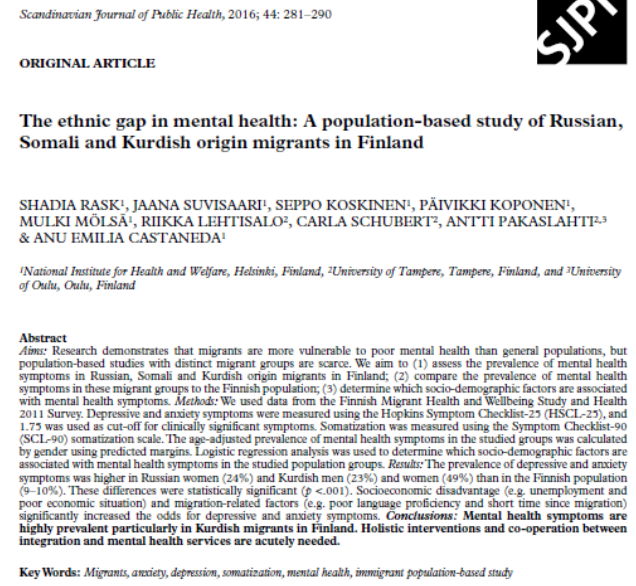

Scandinavian Journal of Public Health, 2016; 44: 281–290

ORIGINAL ARTICLE

The ethnic gap in mental health: A population-based study of Russian, Somali and Kurdish origin migrants in Finland

SHADIA RASK[1], JAANA SUVISAARI[1], SEPPO KOSKINEN[1], PÄIVIKKI KOPONEN[1], MULKI MÖLSÄ[1], RIIKKA LEHTISALO[2], CARLA SCHUBERT[2], ANTTI PAKASLAHTI[2,3] & ANU EMILIA CASTANEDA[1]

[1]*National Institute for Health and Welfare, Helsinki, Finland,* [2]*University of Tampere, Tampere, Finland, and* [3]*University of Oulu, Oulu, Finland*

Abstract

Aims: Research demonstrates that migrants are more vulnerable to poor mental health than general populations, but population-based studies with distinct migrant groups are scarce. We aim to (1) assess the prevalence of mental health symptoms in Russian, Somali and Kurdish origin migrants in Finland; (2) compare the prevalence of mental health symptoms in these migrant groups to the Finnish population; (3) determine which socio-demographic factors are associated with mental health symptoms. *Methods:* We used data from the Finnish Migrant Health and Wellbeing Study and Health 2011 Survey. Depressive and anxiety symptoms were measured using the Hopkins Symptom Checklist-25 (HSCL-25), and 1.75 was used as cut-off for clinically significant symptoms. Somatization was measured using the Symptom Checklist-90 (SCL-90) somatization scale. The age-adjusted prevalence of mental health symptoms in the studied groups was calculated by gender using predicted margins. Logistic regression analysis was used to determine which socio-demographic factors are associated with mental health symptoms in the studied population groups. *Results:* The prevalence of depressive and anxiety symptoms was higher in Russian women (24%) and Kurdish men (23%) and women (49%) than in the Finnish population (9–10%). These differences were statistically significant (p <.001). Socioeconomic disadvantage (e.g. unemployment and poor economic situation) and migration-related factors (e.g. poor language proficiency and short time since migration) significantly increased the odds for depressive and anxiety symptoms. ***Conclusions:*** **Mental health symptoms are highly prevalent particularly in Kurdish migrants in Finland. Holistic interventions and co-operation between integration and mental health services are acutely needed.**

Key Words: *Migrants, anxiety, depression, somatization, mental health, immigrant population-based study*

Background

An increasing body of literature
migrants are more vulnerable to p
than non-migrants [1,2]. A recent
study showed that the prevalence
symptoms are higher for migran
population in many West Europ
Conversely, some studies have
'immigrant paradox' and reported
age risk of psychiatric disorders ar
Comparing the results of studies is
to the diversity of the studied migra

Correspondence: S. Rask, National Institute for

(Accepted 2 November 2015)

© 2015 the Nordic Societies of Public Health
DOI: 10.1177/1403494815619256

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

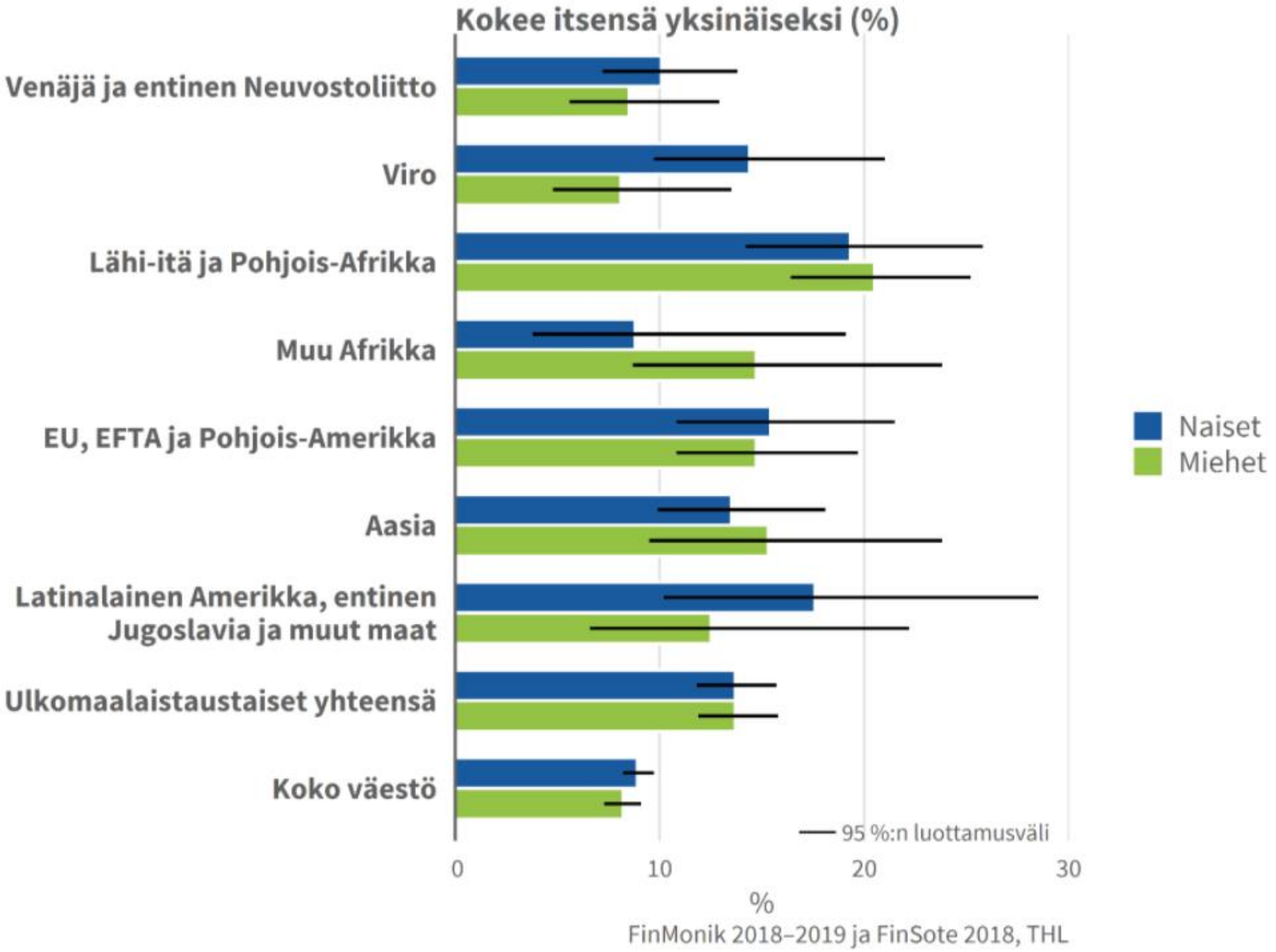
Kokee itsensä yksinäiseksi (%)
Venäjä ja entinen Neuvostoliitto
Viro
Lähi-itä ja Pohjois-Afrikka
Muu Afrikka
EU, EFTA ja Pohjois-Amerikka
Aasia
Latinalainen Amerikka, entinen Jugoslavia ja muut maat
Ulkomaalaistaustaiset yhteensä
Koko väestö
Naiset
Miehet
95 %:n luottamusväli
0
10
20
30
%
FinMonik 2018–2019 ja FinSote 2018, THL

Hannamaria Kuusio
Anna Seppänen
Satu Jokela
Laura Somersalo
Eero Lilja
(toim.)
Ulkomaalaistaustaisten terveys ja hyvinvointi Suomessa
FinMonik-tutkimus 2018–2019
RAPORTTI
1 | 2020

Kouluterveyskysely 2017 (8-9lk): Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, %

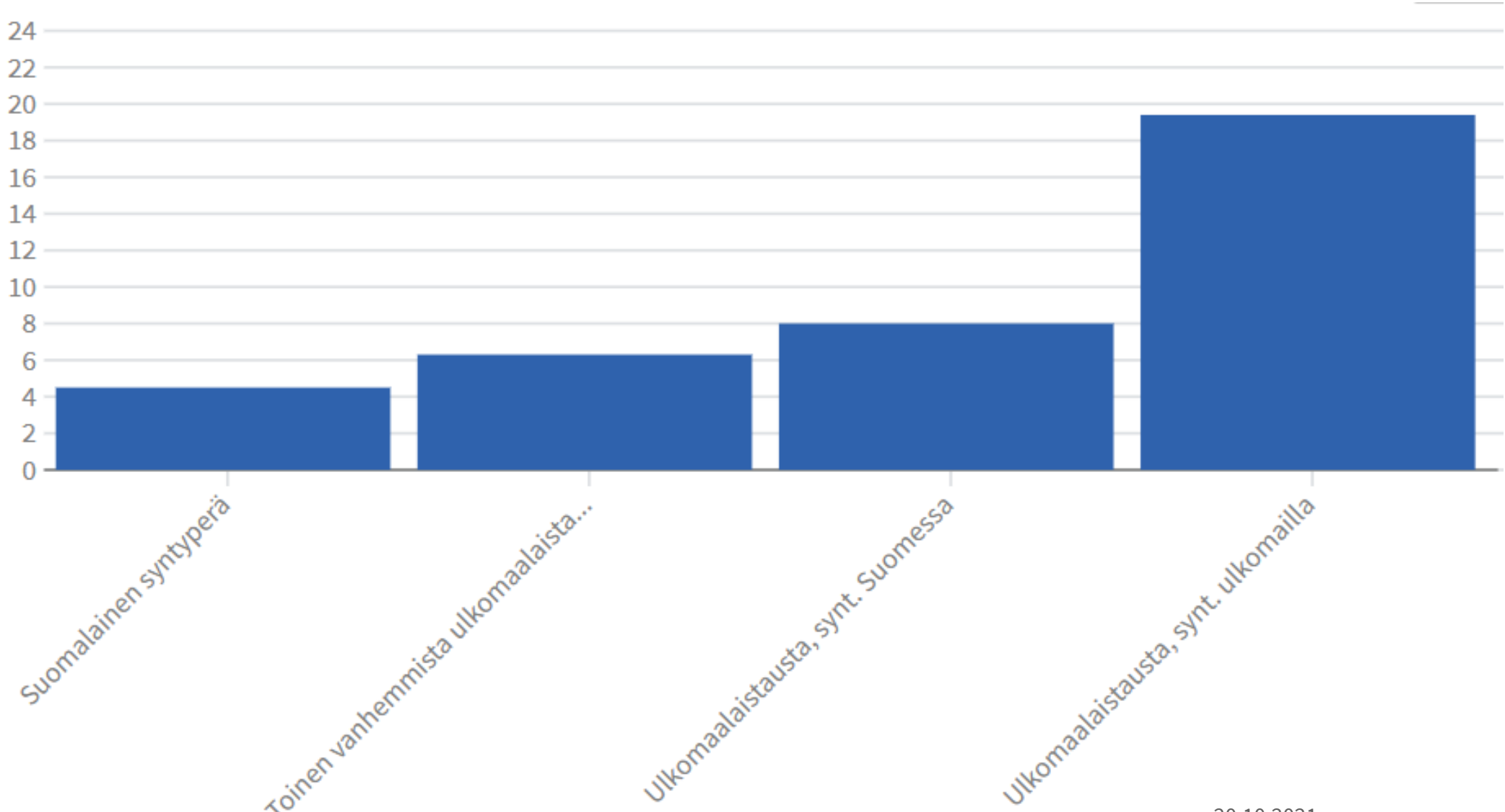

Kouluterveyskysely 2017 (8-9lk): Ei ole päässyt koulukuraattorille yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana, %

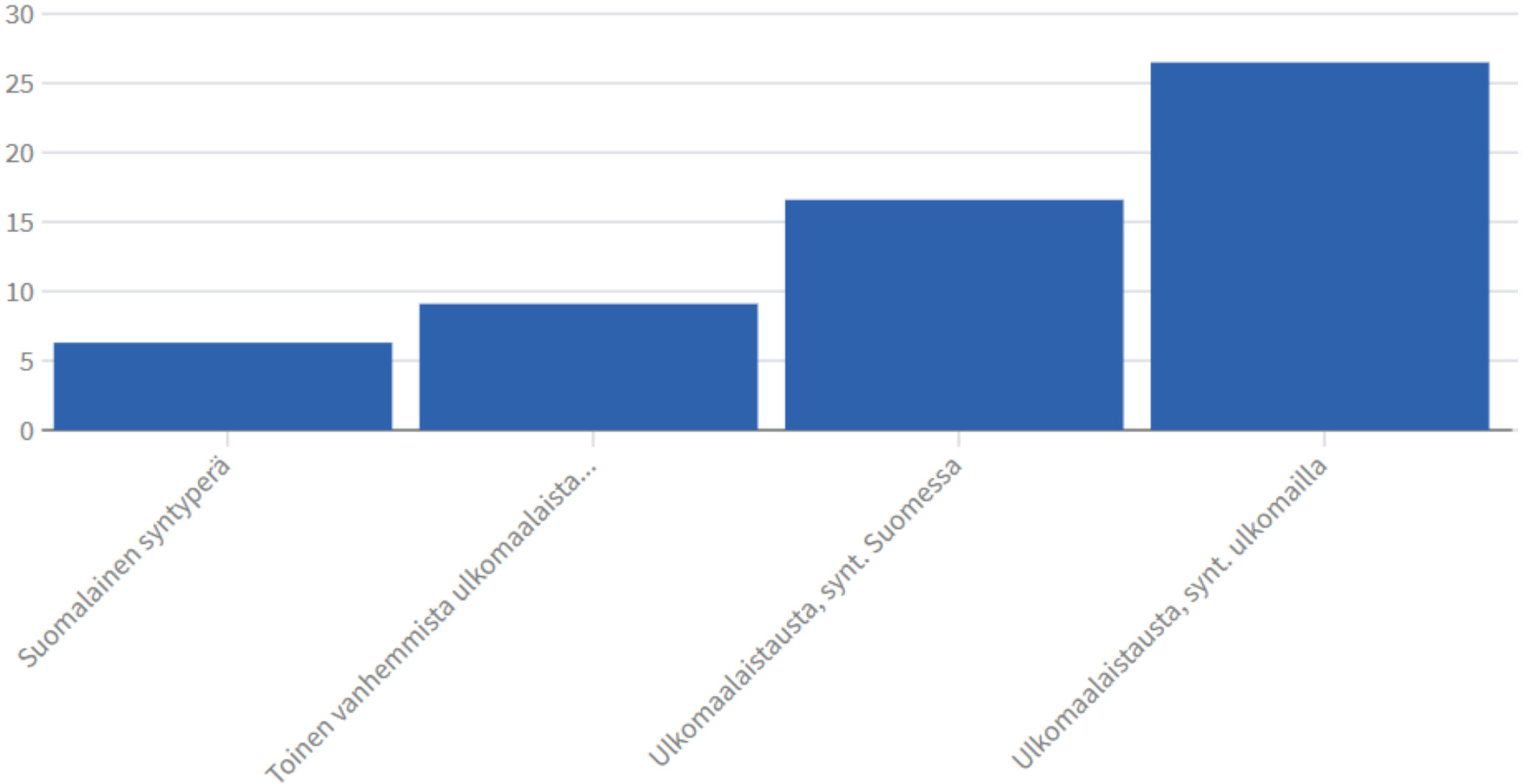

Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka eivät ole päässeet koulun tai oppilaitoksen kuraattorin luo, vaikka ovat yrittäneet lukuvuoden aikana. Nuorten osuus (%) on laskettu niistä nuorista, joilla on ollut tarve päästä kuraattorin luo. Ne nuoret, joilla ei ole ollut tarvetta, on rajattu tarkastelusta pois.

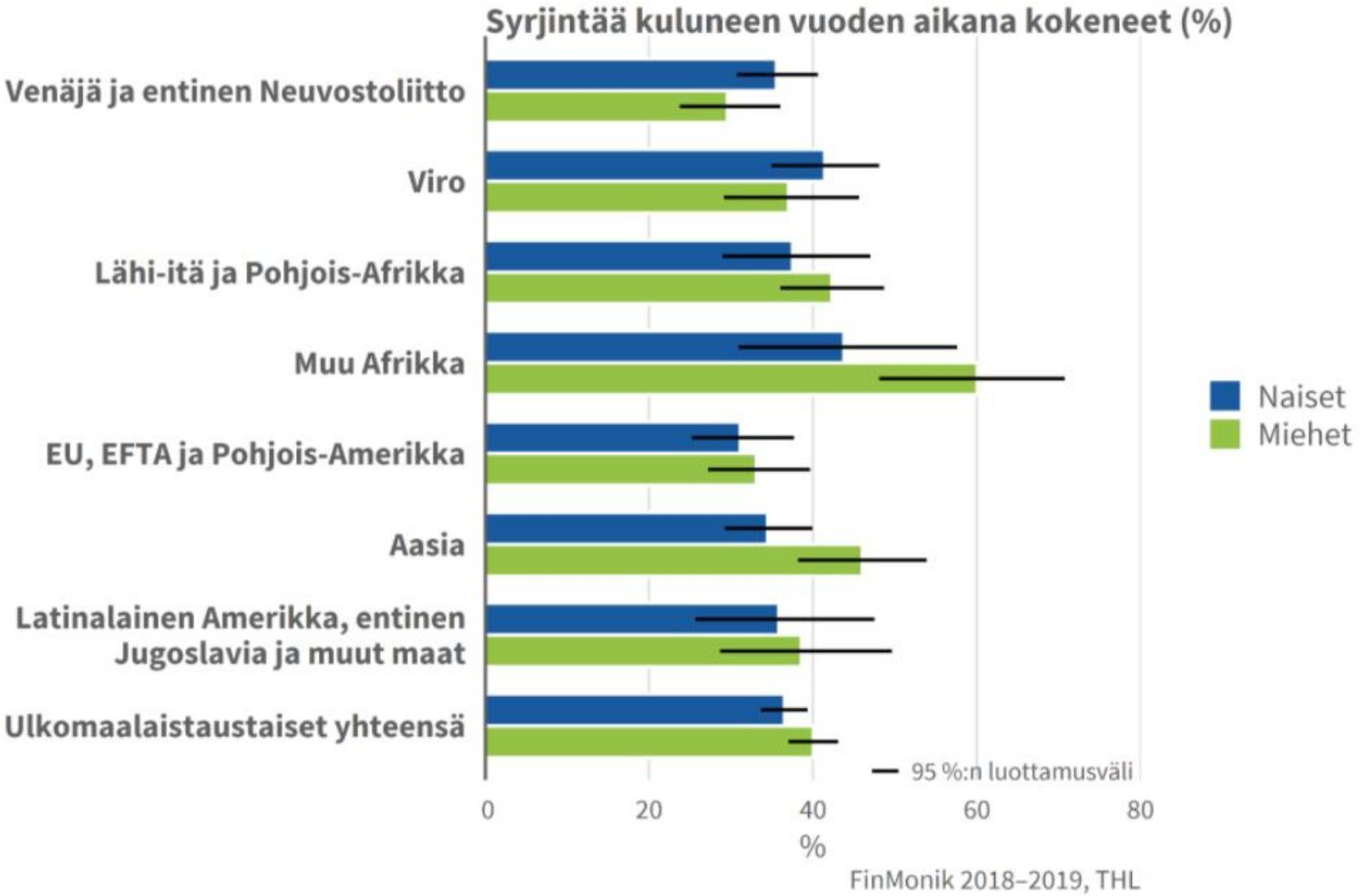
Syrjintää kuluneen vuoden aikana kokeneet (%)
Venäjä ja entinen Neuvostoliitto
Viro
Lähi-itä ja Pohjois-Afrikka
Muu Afrikka
EU, EFTA ja Pohjois-Amerikka
Aasia
Latinalainen Amerikka, entinen Jugoslavia ja muut maat
Ulkomaalaistaustaiset yhteensä
Naiset
Miehet
95 %:n luottamusväli
0
20
40
60
80
%
FinMonik 2018–2019, THL

Hannamaria Kuusio
Anna Seppänen
Satu Jokela
Laura Somersalo
Eero Lilja
(toim.)
Ulkomaalaistaustaisten terveys ja hyvinvointi Suomessa
FinMonik-tutkimus 2018–2019
RAPORTTI
1 | 2020

Syrjintä vaikuttaa elämänkulkuun

Yksittäiset syrjivät teot voivat vaikuttaa pieniltä, mutta niiden kasautuminen heijastuu koko elämään.

Syrjintäkokemukset voivat olla yhteydessä äidin kokemaan stressiin ja siten vaikuttaa lapseen jo kohdussa.

Ulkomaalaistaustaiset lapset ja nuoret kokevat huomattavasti muita enemmän koulukiusaamista, seksuaalista ahdistelua ja väkivaltaa.

Syrjintä on yhteydessä heikompaan psyykkiseen ja fyysiseen terveyteen.

Syrjintä voi estää jo työhaastatteluun pääsyn.

Koulunkäynnin keskeyttäminen on ulkomaalais-taustaisilla nuorilla huomattavasti yleisempää kuin suomalaistaustaisilla.

Koulutuskaan ei takaa koulutuksen mukaista työuraa. Joka kolmas ulkomaalaistaustainen on ylikoulutettu nykyiseen työhönsä.

Syrjintä saattaa vaikeuttaa asunnon saantia. Lisäksi suomalaissyntyisen väestön vetäytyminen tietyiltä alueilta vahvistaa alueiden etnistä eriytymistä.

Syrjintä vaikuttaa sitä kohtaavan koko elämään.

Yhdenvertaisuus vaatii yhteiskunnallisia tekoja.

Lähteet: ks. THL-blogi 18.6.2018

THL

Article

The Association between Discrimination and Psychological and Social Well-being: A Population-based Study of Russian, Somali and Kurdish Migrants in Finland

Psychology and Developing Societies
27(2) 270–292
© 2015 Department of Psychology, University of Allahabad
SAGE Publications
sagepub.in/home.nav
DOI: 10.1177/0971333615594054
http://pds.sagepub.com
SAGE

Anu E. Castaneda[1]
Shadia Rask[1]
Päivikki Koponen[1]
Jaana Suvisaari[1]
Seppo Koskinen[1]
Tommi Härkänen[1]
Simo Mannila[1]
Kari Laitinen[2]
Pirjo Jukarainen[2]
Inga Jasinskaja-Lahti[3]

European Journal of Public Health, 1–6
© The Author(s) 2018. Published by Oxford University Press on behalf of the European Public Health Association. All rights reserved.
doi:10.1093/eurpub/cky100

The association between discrimination and health: findings on Russian, Somali and Kurdish origin populations in Finland

Shadia Rask[1], Irma T. Elo[2], Seppo Koskinen[3], Eero Lilja[1], Päivikki Koponen[3], Anu E. Castaneda[1]

1 Department of Welfare, National Institute for Health and Welfare, Helsinki, Finland
2 Department of Sociology, University of Pennsylvania, Philadelphia, PA, USA
3 Department of Public Health Solutions, National Institute for Health and Welfare, Helsinki, Finland

Correspondence: Shadia Rask, National Institute for Health and Welfare, P.O. Box 30, 00271 Helsinki, Finland, Tel: +358 29 524 8537, Fax: +358 29 524 8063, e-mail: shadia.rask@thl.fi

Background: The Second European Union Minorities and Discrimination Survey recently demonstrated widespread discrimination across EU countries, with high discrimination rates observed in countries like Finland. Discrimination is known to negatively impact health, but fewer studies have examined how different types of perceived discrim-

ANU E. CASTANEDA

z This study examines (i) the prevalence of different types of perceived
nd Kurdish origin populations in Finland, and (ii) the association between
ion (no experiences; subtle discrimination only; overt or subtle and overt
health; limiting long-term illness (LLTI) or disability; mental health
Migrant Health and Wellbeing Study (*n* = 1795). Subtle discrimination
s courtesy and/or treated with less respect than others, and overt discrim-
and/or threatened or harassed. The prevalence of discrimination and the
d health were calculated with predicted margins and logistic regression.
ation were more com
orted by 29% of Soma
discrimination ranged
reported health, LLTI a
nly. **Conclusions:** To pr
ighly needed, including

9

Etnisyyden ja syntyperän mukaiset hyvinvointierot ja syrjintä niiden taustalla

Tässä luvussa tarkastelen etnisen taustan ja syntyperän mukaisia terveys- ja hyvinvointieroja. Näiden tarkastelu on tärkeää, sillä se paljastaa yhteiskunnan kerroksisuutta, hierarkioita ja erityisissä tarpeissa olevia väestöryhmiä sekä osoittaa eroja, joiden kaventamiseen on syytä keskittää voimavaroja. Etnisen taustan tai syntyperän mukaisia terveys- ja hyvinvointieroja esiintyy muun muassa mielenterveydessä, infektiotaudeissa, fyysisessä toimintakyvyssä, tietyissä elintavoissa ja elintapasairauksien riskitekijöissä, lisääntymisterveydessä sekä sosiaalisessa hyvinvoinnissa. Syitä ja mekanismeja näiden erojen taustalla on useita. Niistä osa koskee kaikkia Suomen väestössä syntyperästä riippumatta, osa puolestaan erityisesti ulkomaista syntyperää olevia väestöjämme. Tässä luvussa keskitytään erityisesti etnisen syrjinnän merkitykseen terveys- ja hyvinvointieroja tuottavana mekanismina, sekä siihen, miten yhdenvertaisuutta korostavan lähestymistavan edistäminen

LAURA KESTILÄ & SAKARI KARVONEN (TOIM.)

SUOMALAISTEN HYVINVOINTI

2018

Syrjintäkokemukset ja niiden yhteys hyvinvointiin ja kotoutumiseen ulkomaalaistaustaisessa väestössä

Shadia Rask & Anu Castaneda

Syrjinnän ehkäiseminen ja yhdenvertaisuuden edistäminen edellyttää vertailukelpoista ja säännöllisesti toistuvaa tutkimustietoa syrjinnästä. Syrjinnän yleisyyttä voidaan tarkastella sekä syrjintätapausten että syrjintäkokemusten näkökulmasta. Tämä artikkeli tarkastelee syrjintäkokemusten yleisyyttä eri ulkomailla syntyneissä väestöryhmissä. Lisäksi artikkelissa tutkitaan koetun syrjinnän yhteyttä hyvinvointiin ja kotoutumiseen. Artikkelissa käytetään Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimuksen (FinMonik) aineistoa (*N* = 12 877). Ikävakioidut esiintyvyysluvut eri syrjinnän muotojen yleisyydelle esitetään koko ulkomaalaistaustaiselle väestölle yhteensä sekä tarkastelluille taustamaaryhmille erikseen. Syrjintäkokemusten yhteyttä hyvinvointiin ja kotoutumiseen tarkasteltiin logistisella regressioanalyysilla arvioimalla riskitulosuhdetta (OR) ja 95 prosentin luottamusvälejä (95 % lv). Jotain syrjinnän muotoa viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana oli kokenut 40 prosenttia ulkomaalaistaustaisesta väestöstä. Lähes joka kolmas ulkomaalaistaustainen kertoi kokeneensa eriarvoista kohtelua tai syrjintää nykyisessä työpaikassaan viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana. Taustamaaryhmien välillä oli selkeitä eroja: syrjintäkokemukset olivat erityisen yleisiä muualta Afrikasta sekä Lähi-idästä ja Pohjois-Afrikasta muuttaneilla. Etenkin työelämässä koettu syrjintä oli yleistä myös Aasiasta muuttaneilla, erityisesti miehillä. Syrjintäkokemuksilla on selkeä yhteys ulkomaalaistaustaisen väestön hyvinvointiin. Syrjintäkokemusten yhteys kotoutumiseen on epäselvempi, joskin syrjintäkokemusten yleisyys työelämässä kytkeytyy kotoutumisen ytimeen. Syrjinnän vastaisuus ja sitä edistävät kansalliset politiikat ovat olennainen hyvinvointiin ja kotoutumiseen vaikuttava taustatekijä. Kotoutumiseksi luettavien asioiden, kuten työllistymisen ja osallisuuden kokemuksen, toteutuminen edellyttää myös entistä parempaa ymmärrystä kotoutumispuheen ristiriidoista ja myös syrjintää ruokkivista vaikutuksista.

Kiitos!

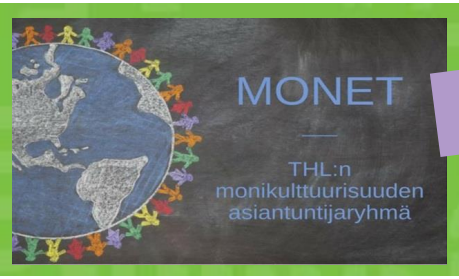

www.thl.fi/monet